

> Άρθρο του Αθανάσιου Κατή, Σύμβουλου Επιχειρήσεων

Πολυλειτουργικά Αγροκτήματα - Εναλλακτικά εισοδήματα

Ο κ. Αθανάσιος Κατής

Με βάση πρόσφατη απόφαση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης καθορίστηκαν οι όροι και προϋποθέσεις για την ίδρυση, αδειοδότηση, σηματοδότηση και λειτουργία των πολυλειτουργικών αγροκτημάτων.

Μετά από αυτό ανοίγει ο δρόμος δημιουργίας και εκμετάλλευσης τέτοιων κτημάτων από αγρότες κυρίως αλλά και συμπράξεις με άλλους επιχειρηματικούς φορείς (ξενοδοχεία κλπ).

Επιπλέον δίνεται η δυνατότητα επιδότησης αυτών των κτημάτων από πολλά από τα προγράμματα της τρέχουσας περιόδου με επιδοτήσεις πάνω και από το 50% των έργων.

Τα νέα κτήματα μαζί με τη δυνατότητα που δίνει ο νόμος να δημιουργούν οι αγρότες μικρές παραγωγικές μονάδες, στο χώρο τους, για τη μεταποίηση και εμπορία της δικής τους αλλά και άλλων αγροτών παραγωγής, είναι σημαντικά κίνητρα να δει πλέον ο αγρότης με άλλη ματιά την έννοια της αγροτικής του εκμετάλλευσης και να προσπαθήσει να έχει πολλαπλά εισοδήματα από δράσεις και στο χώρο του τουρισμού που σήμερα αλλάζει μορφή δεδομένου ότι ο τουρίστας προσπαθεί να ξαναδεί τις ρίζες του. Αυτή η τάση θα πρέπει να αξιοποιηθεί από τους αγρότες όλης της χώρας με στόχο τον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος της χώρας.

Παράλληλα η δυνατότητα λειτουργίας μέχρι 40 ξενοδοχειακές κλίμακες, στο χώρο του αγροκτήματος, μπορούν να δημιουργήσουν συνολικές αγροτουριστικές επιχειρήσεις υψηλών προδιαγραφών και πολλαπλών πηγών εσόδων για τους αγρότες ανοιχτών οριζώντων.

Ας δούμε τι σημαίνει πολυλειτουργικό αγρόκτημα και πως μπορεί ο αγρότης να αξιοποιήσει τη νέα ευκαιρία.

Πολυλειτουργικό Αγρόκτημα είναι η αγροτική εκμετάλλευση, η οποία διαθέτει, τουλάχιστον:

- α) καλλιέργησιμη έκταση,
- β) φυτικό ή ζωικό κεφάλαιο και
- γ) χώρο εστίασης ή δυνατότητα εκπαίδευσης ή δυνατότητα επίδειξης

και παρακολούθησης της παραγωγικής διαδικασίας ή οικοτεχνική μεταποίηση και λειτουργεί με έμφαση στις τοπικές παραγωγικές δυνατότητες κάθε περιοχής.

Το κάθε πολυλειτουργικό αγρόκτημα με βάση τον προσανατολισμό του θα μπορεί να χαρακτηριστεί ως: α) Γεωργικό (φυτικής ή ζωικής κατεύθυνσης), αν δραστηριοποιείται κυρίως στην αγροτική δραστηριότητα και στην οικοτεχνία, β) Καινοτόμο, αν δραστηριοποιείται κυρίως στην εφαρμογή καινοτόμων πρακτικών και τεχνικών, γ) Περιβαλλοντικό, αν δραστηριοποιείται κυρίως σε φιλοπεριβαλλοντικές δράσεις και δράσεις διατήρησης της βιοποικιλότητας, δ) Πολιτιστικό/πολιτισμικό, αν δραστηριοποιείται κυρίως στη γνωριμία με την ιστορία, τον πολιτισμό και τις παραδόσεις της ευρύτερης περιοχής και

ε) Γαστρονομικό, αν δραστηριοποιείται κυρίως στην ανάδειξη της τοπικής κουζίνας ή της Μεσογειακής διατροφής. Επίσης μπορεί να είναι επιδεικτικός αγρός στην περίπτωση που εντάσσει στη λειτουργία του, μεμονωμένα ή συνδυαστικά, δράσεις μεταφοράς γνώσης, καινοτομίας, εκπαίδευσης, επίδειξης μεθόδων και τεχνικών της πρωτογενούς παραγωγικής διαδικασίας και μεταποίησης.

Ποιοι μπορούν να λειτουργήσουν τέτοια αγροκτήματα.

Οι μονάδες αυτές μπορούν να ιδρυθούν από:

- α) όσους είναι γραμμένοι στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (ΜΑΕΕ) και πληρούν τις απαιτήσεις της προαναφερθείσας απόφασης,
- β) συμπράξεις φυσικών ή νομικών προσώπων εγγεγραμμένων στο ΜΑΕΕ και
- γ) συμπράξεις φυσικών ή νομικών προσώπων εγγεγραμμένων στο ΜΑΕΕ με άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, αρκεί οι πρώτοι να

έχουν πάνω από το 50% στη σύμφραξη.

Προδιαγραφές για την πιστοποίηση

Ως ελάχιστη ενιαία έκταση λειτουργίας ενός πολυλειτουργικού αγροκτήματος ορίζονται τα τέσσερα ή πέντε στρέμματα και τα κτήματα πρέπει να πληρούν τις παρακάτω επιπλέον προδιαγραφές.

1) Καλλιέργησιμη έκταση: Θα πρέπει να βρίσκεται εντός των ορίων του αγροκτήματος και εφόσον ο προσανατολισμός του αγροκτήματος δηλώνεται ως γεωργικός (φυτικής κατεύθυνσης), η καλλιέργησιμη έκταση πρέπει να αποτελεί τουλάχιστον το 40% της συνολικής.

2) Φυτικό κεφάλαιο: Θα πρέπει να περιλαμβάνει τη καλλιέργεια δύο τουλάχιστον ειδών φυτικής παραγωγής, εκ των οποίων η μία να αφορά την καλλιέργεια τοπικών/παραδοσιακών ποικιλιών με τη χρήση πιστοποιημένου πολλαπλασιαστικού υλικού και καλλιέργεια με παραδοσιακές φιλοπεριβαλλοντικές μεθόδους παραγωγής.

3) Ζωικό κεφάλαιο: Θα πρέπει να έχει ποικιλομορφία, ώστε να προάγονται οι στόχοι του πολυλειτουργικού αγροκτήματος, και όπου είναι εφικτό να αποτελείται από αυτόχθονες ή τοπικές φυλές ζώων. Ως ελάχιστος πληθυσμός ορίζονται οι τρεις μεγάλες μονάδες ζώων (για πρόβατα και γίδια 20 ζώα). Η μέθοδος εκτροφής θα πρέπει να διασφαλίζει την ευζωία των ζώων.

4) Χώρος εστίασης- παρασκευής γευμάτων: Στην περίπτωση που διαθέτει χώρο εστίασης και παρασκευής γευμάτων πρέπει να πληρούνται οι προδιαγραφές υγιεινής και ασφαλείας.

Επιτρέπονται επίσης, τα υπαίθρια μαγειρεία και οι παραδοσιακές τεχνικές μαγειρικής, παραδοσιακές συνήθειες μαγειρέματος (π.χ. ξυλόφουρνοι, γάστρες κ.λπ.), καθώς και τα κίσκια. Για την παρασκευή των γευμάτων προτιμώνται τα παραγόμενα προϊόντα του αγροκτήματος καθώς και άλλα τοπικά προϊόντα, επιχειρήσεις μεταποι-

ησας και μονάδες τροφίμων οικοτεχνικής παρασκευής. Εφόσον το 50% τουλάχιστον των παρεχόμενων γευμάτων αναδεικνύουν την τοπική κουζίνα ή τοπικές διατροφικές συνθήκες, τότε ο προσανατολισμός του αγροκτήματος μπορεί να χαρακτηριστεί ως γαστρονομικός.

5) Οικοτεχνία: Αν διαθέτει μονάδα τροφίμων οικοτεχνικής παρασκευής απαιτείται βεβαίωση εγγραφής του υπευθύνου της μονάδας στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Οικοτεχνίας του ΥΠΑΑΤ. Με την απόφαση 4912/120862 ΦΕΚ 2468 Α' /17.11.2015, δίνεται η δυνατότητα στους αγρότες να δημιουργούν μικρές μεταποιητικές μονάδες επεξεργασίας και διάθεσης των προϊόντων τους με απλές διαδικασίες και με ελάχιστες προδιαγραφές. Οι μονάδες αυτές επίσης θα επιδοτούνται από το σύνολο των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και Αγροτικής ανάπτυξης την επόμενη περίοδο.

Έτσι ο αγρότης και θα αξιοποιεί το κτήμα του τουριστικά αλλά και θα μπορεί να παράγει και να διαθέτει τοπικά προϊόντα υψηλής ποιότητας και τιμής για τον ίδιο και την οικογένειά του.

6) Χώρος εκπαίδευσης/επίδειξης/ παρακολούθησης: Η κτηριακή υποδομή και η υλικοτεχνική υποδομή του χώρου πρέπει να είναι επαρκής για την κάλυψη των αναγκών της εκπαιδευτικής-επιδεικτικής διαδικασίας. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες μπορεί να αφορούν ενδεικτικά:

- α) δράσεις πρόληψης ή προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή,
- β) μέθοδοι και τεχνικές παραγωγής γεωργικών προϊόντων,
- γ) βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων,
- δ) προστασία της βιοποικιλότητας και του περιβάλλοντος,
- ε) παρατήρηση άγριων ζώων, θηραμάτων και πτηνών,
- στ) μεσογειακή διατροφή, διατροφή και πρόληψη της υγείας,
- ζ) γευσίγνωσια κ.α.
- 7) Δραστηριότητες πρόληψης και προάσπισης της υγείας.

8) Αθλητικές δραστηριότητες: Μπορεί να αναπτύσσει οργανωμένες αθλητικές δράσεις, όπως ιππασία, δράσεις πεζοπορίας, ποδηλασίας εντός διαδρομών φυσικού περιβάλλοντος, περιηγήσεις, εκμάθηση παραδοσιακών χορών, αθλοπαιδιές, χώρους ανάπτυξης δραστηριοτήτων (παιδικές χαρές, παιδότοποι κ.α.).

9) Συνεργασίες εμπορικού και πολιτισμικού χαρακτήρα όπως συνεργασία με:

- α) γεωργικές -κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις με στόχο την ανταλλαγή γνώσεων, τεχνικών μεθόδων, την

εμπορία ή/και την έκθεση μικρής κλίμακας τοπικών αγροτικών προϊόντων, την προβολή και προώθηση αυτών,

β) επιχειρήσεις μεταποίησης και τυποποίησης αγροτικών προϊόντων, με στόχο την μεταποίηση, τυποποίηση και συσκευασία των παραγόμενων προϊόντων τους,

γ) μουσεία, μνημεία, αρχαιολογικούς χώρους, με στόχο τη γνωριμία και την ανάδειξη των πολιτισμικών στοιχείων της περιοχής, τη γνωριμία με τις παραδοσιακές συνήθειες της καθημερινής ζωής των κατοίκων, τα ήθη, τα έθιμα και την ανάδειξη του αγροτικού πολιτισμού.

Ένα πολυλειτουργικό αγρόκτημα θα μπορεί να προσφέρει επίσης οργανωμένες επισκέψεις σε μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους και άλλα, πολιτισμικού χαρακτήρα, μνημεία και να διοργανώνει εκδηλώσεις, σε συνεργασία με τους αρμόδιους, κατά περίπτωση, εμπλεκόμενους φορείς. Σε περίπτωση που οι συνεργασίες ενός πολυλειτουργικού αγροκτήματος δραστηριοποιούνται μόνο σε συνεργασίες πολιτισμικού και πολιτιστικού χαρακτήρα τότε ο προσανατολισμός του αγροκτήματος θεωρείται ως πολιτισμικός/πολιτιστικός.

10) Προστασία του περιβάλλοντος. Η λειτουργία του θα πρέπει να συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος, την ορθολογική χρήση των φυσικών πόρων και στους όρους πολλαπλής συμμόρφωσης. Σε περίπτωση που ένα πολυλειτουργικό αγρόκτημα εφαρμόζει συνδυαστικά

α) τις προαναφερόμενες κατ' ελάχιστον υποχρεωτικές καθώς και τις προαιρετικές προϋποθέσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, β) η ενεργειακή απόδοση των κύριων κτηρίων που περιλαμβάνει είναι τουλάχιστον ενεργειακής απόδοσης Β' κατηγορίας, καθώς και

γ) περιλαμβάνει δράσεις εκπαίδευσης σε περιβαλλοντικά θέματα, τότε ο προσανατολισμός του αγροκτήματος θεωρείται ως περιβαλλοντικός.

11) Σε κάθε πολυλειτουργικό αγρόκτημα επιτρέπεται η λειτουργία και εκμετάλλευση αγροτουριστικής μονάδας έως 10 δωματίων μέγιστης δυναμικότητας 40 κλινών, σύμφωνα με τα ισχύοντα κάθε φορά νομικά και θεσμικά πλαίσια. Και αυτή η δραστηριότητα μπορεί να επιδοτηθεί αυτόνομα από διάφορα προγράμματα του ΕΣΠΑ της επόμενης περιόδου.

Το σύνολο των πολυλειτουργικών κτημάτων λαμβάνει ειδικό σήμα και με βάση αυτό λειτουργεί νόμιμα.

Στη σελίδα μας <http://www.anelixi.eu> και στα ΝΕΑ μας θα βρείτε την απόφαση λειτουργίας των κτημάτων.